

**Dad Község Önkormányzat Képviselő-testületének
gazdasági programja
2025-2029**

A gazdasági programról általánosságban

A gazdasági programban meghatározott célok, elképzelések megvalósításához biztosítani kell a szükséges anyagi eszközöket, valamint vagyont, amely megteremtéséhez a szokásos, évről-évre keletkező források mellett szükséges a pályázati lehetőségek felkutatása, valamint a meglévő anyagi források hatékony felhasználása is.

Az utóbbi években átalakult önkormányzati feladatkörök kornak megfelelő, színvonalas ellátása újabb kihívásokkal szembesíti a községet.

Annak ellenére, hogy jelenleg az önkormányzatnak likviditási gondjai nincsenek, pénzügyileg kiegyensúlyozott, nagyobb léptékű fejlesztésre, beruházásra csak akkor nyílik lehetőség, ha arra központi vagy pályázati forrás van. Az önkormányzat saját bevételei csak kisebb, illetve közepes munkák finanszírozására, valamint a pályázati önerők biztosítására elegendők.

Az előző működési rendszerünkben azonnali beavatkozásra, halaszthatatlan feladatok megoldására jelenleg nincs szükség. A többi területen a szinten tartás, fejlesztés továbbra is cél.

Alapelvek a gazdasági ciklusra

- Az önkormányzati kötelező feladatok biztonságos ellátását biztosítani kell, ideértve az egyébként nem kötelező, de pályázatban vállalt – tehát anyagi következmények terhe mellett teljesítendő – feladatokat is.
- A lakosság szempontjából fontos, nem kötelező feladatok ellátásának megoldására, valamint a községben meglévő szolgáltatások körének és színvonalának megőrzésére – lehetőség szerinti gyarapítására – törekedni kell, ez azonban nem történhet a kötelező feladatok ellátásának rovására.
- A költségvetést mindig úgy kell tervezni, hogy rendkívüli helyzetben is tudjon forrást biztosítani.
- A tartalékoknak biztosítaniuk kell, hogy az önkormányzat fontos esetben képes legyen pályázati önerőt biztosítani év közben felmerülő új lehetőségek esetén is.
- A képviselő-testületnek a település vagyonával jó gazda módjára és racionálisan kell gazdálkodnia.
- A feladatellátáshoz kapcsolódó vagyonelemeket meg kell őrizni, működőképes állapotukat biztosítani kell.
- Önkormányzati vagyon esetleg értékesítésből származó bevételeket fejlesztésekre kell fordítani.
- Hitel felvétele lehetőség szerint csak fejlesztési célokra történjen.

I. Helyzetkép

Bevezető:

Az elmúlt évek fejlesztési stratégiájának, a pályázati lehetőségeknek, a településen élő civil szervezeteknek, a vállalkozásoknak és a lakosság közreműködésének köszönhetően, Dad község élhetőségét nagymértékben sikerült javítani. Azonban sok területen a megvalósult fejlesztések avulása jelentős volt, szükséges lesz a folyamatos felújítás folyamatos betervezése és megvalósítása.

A településen élők számára kiemelten fontos a következő szolgáltatások fenntartása minőségük javítása:

- Helyi önkormányzat és hivatal jelenléte, működőképessége
- Köznevelési intézmények (Óvoda bölcsődével együtt), Általános iskola működtetése, működése
- Háziorvosi szolgálat
- Közétkeztetési lehetőség
- Közbiztonság fenntartása a Dadi Polgárőrség bevonásával, támogatásával
- Köztisztaság fenntartása a közterületeken, parkokban, játszótereken
- Utak, járdák igény szerinti bővítése, állagmegőrzése, javítása
- Kikapcsolódási lehetőségek biztosítása
- Hagyományőrző tevékenységek megvalósítása

Természetesen mindig lesznek fejlesztésre váró területek, hisz önkormányzatunk anyag helyzete, személyi háttere nem teszi lehetővé, hogy mindenhol egyszerre, egy időben történjenek meg a vágyott és szükséges változtatások.

A következő időben is a képviselő-testület kompetenciája lesz meghatározni, hogy hol, melyik területen kell fejlesztéseket elvégezni, és a következő időben is a kínálgózó pályázati lehetőségek fogják meghatározni, hogy hol, melyik területen van lehetőségünk pályázati források bevonásával beruházásokat elvégezni.

Az önkormányzat a fejlesztési lehetőségeket próbálta úgy kihasználni, hogy a megvalósuló beruházások vagy intézményi átalakulások az itt élők számára pozitív változásokat eredményezzen, hogy a lakóközösségünk számára kényelmesebb, szebb és élhetőbb települést hozzunk létre.

A 2024-2029 közötti időszak gazdasági programját a fentiek figyelembevételével javaslom megalkotni.

Gazdálkodások, vállalkozások

Természeti adottságainak megfelelően a településen jelentős a mezőgazdasági tevékenység. Több család megélhetést biztosítja a földművelés, állattartás. Jelentős számú lakos rendelkezik östermelői igazolvánnyal is, akik közül viszont elenyésző számban foglalkoznak érdemben is ezzel a tevékenységgel.

Településkép

Községünk a címerünkben is jelképesen megjelenő 5 domb által körülvett völgyben terül el, nagyon szép, kellemes környezetben. A település megjelenése az utóbbi évek fejlesztéseinek köszönhetően rendezett, esztétikus.

Az utcákat alkotó épületek, lakóházak és környezetük egy-két kivételtől eltekintve gondozottnak mondható.

Mezőgazdasági földutak

Dad községben 2015 óta a földtulajdonosok és földhasználók jelentős hányada önkéntes befizetéseket tesznek az önkormányzat elkülönített alszámlájára. Az elkülönített összeget kizárólag a külterületi utak és árkok karbantartására, felújítására költjük el, a gazdákkal való egyeztetést követően.

Ennek és egyéb önkéntes munkavégzéseknek köszönhetően az elmúlt években jelentősen javult a külterületeken található árkok, utak állapota.

Sajnálatos módon még mindig tapasztalható, hogy néhol az utakat a földhasználók beszántják, illetve a földek művelésekor hozzászántják saját földterületeikhez az út egy részét.

Belterületi vízelvezetés

A meglevő belterületi átereszek szűkös kapacitása miatt a nagyvizek levezetését nem tudta ellátni, a korábbi lezúduló esővizek kártételeinek enyhítésére záportározó megépítésére került sor.

Külterületi Vízelvezetés:

Dad település külterületén vannak nagyobb, gyűjtő vízelvezető erek, pl.: a Dadi-ér, az Ívó-ér, a Dad-Kömlőd között húzódó Határ-árok, illetve a földhajlatokat követő vízelvezető árkok.

Az Ívó-ér és az árkok önkormányzati tulajdonban vannak, de vannak magántulajdonban lévő árkok is.

A Dadi-ér a vasúti átjáró utáni hídtól a bokodi becsatlakozásig állami tulajdonban van, viszont kezdő szakasza, mely a régi Malom tó területén ered, önkormányzati tulajdon.

A nagyobb vízvezető árkokat 2010-ig a Komáromi Vízitársulás tartotta karban. A kisebb vízvezető árkok karbantartása 2010-ig a Komáromi Vízitársulás részéről forráshiány miatt nem történt meg.

Sajnos itt is tapasztalható, hogy egyes földtulajdonosok, ezeket a fontos szerepet betöltő vízvezető árkokat beszántották az évek során, vagy annyira feliszaposodtak, hogy nem tudják ellátni a szerepüket.

A külterületi vízvezető árkok állapota is sokat változott 2015 óta, mivel a földhasználók önkéntes befizetéseivel jelentős forrásokat lehetett erre a feladatra is felhasználni.

Oktatás

a) Óvodai nevelés — Mini Bölcsőde

Az önkormányzat Dadi Nefelejcs Óvoda és Mini Bölcsődéjében két óvodai csoport és egy mini bölcsődei csoport tud működni, megfelelő tárgyi feltételek és szakmai munka mellett.

b)

c) Iskolai oktatás:

Dad községben 2007 óta református fenntartású általános iskola működik, mivel az akkori finanszírozási és jogi szabályozási feltételek miatt az iskola működtetését az Önkormányzat nem tudta ellátni.

Általános Iskola 2007 évben 1-4 évfolyammal, majd 2008-tól a teljes 8 évfolyammal kezdte meg működését a dunántúli Egyházkerület fenntartásában, mint a Pápai Református Gimnázium tagintézménye.

2012 óta az Iskola fenntartója a Dadi Református Egyházközség, aki ÁMK formában működteti az intézményt.

Az Iskola létszámának közel harmada már nem dadi diák. Az iskolába a környező 4 településről járnak diákok. 2014 szeptemberétől iskolabuszok szállítják a gyerekeket reggel és délután.

Mára a Dadi Református Általános Iskola a környék egyik legjobban keresett intézményévé nőtte ki magát.

Közművelődés

A közművelődés elsődleges helyszíne a Kultúrház.

Az épület fenntartása a 90-es évektől egyre komolyabb gondot jelentett az Önkormányzatnak. A szűkös anyagi helyzet, valamint képzett közművelődési szakember hiánya miatt.

A fent bemutatott problémák miatt 2006-tól vállalkozó működteti az épületet. A közművelődési feladatok ellátását a helyi vállalkozó az önkormányzattal és civil szervezetekkel közösen, együttes programszervezéssel és anyagi támogatással biztosítja.

Két leginkább érdeklődéssel kísért programunk a Falunap és az augusztus 19-20-án megtartott Szent István napi rendezvénysorozatunk.

Falunapot 1992-től rendez az Önkormányzat a civil szervezetek bevonásával, szponzori és önkormányzati támogatással

A közelet további, nagyon fontos színterei a településen működő Alapítványok és Egyesületek, melyek egy-egy kiemelt feladat támogatására és ezek színvonalas ellátása érdekében jöttek létre.

- Felnőttek a Gyermekekért Alapítvány: Az iskolai élet támogatására
- Dadi Óvodáért Alapítvány: Az óvodai élet támogatására
- Dadi Polgárőr Egyesület: közbiztonság biztosítása
- Sport Egyesület: labdarúgás lehetőségének biztosítása

II. Fejlesztési lehetőségek

A gazdaság fejlesztésére irányuló törekvések

Az önkormányzati gazdálkodás forrásai:

- állami támogatások (normatívák, egyéb feladatfinanszírozások),
- helyi adóbevételek (építmény, iparüzési),
- működési bevételek (térítési díjak, bérleti díjak),
- felhalmozási bevételek,
- átvett pénzeszközök,
- pályázatok (működési, fejlesztési),
- ingatlanok értékesítése.

Lakosság létszámának növelése:

- Új építési telkek kialakítása az Arany János utca megnyitásának folytatásával,
- Jelenleg nem beépített, de korábban lakóépülettel rendelkező telkek újra beépítésének ösztönzése vissza nem térítendő letelepedési támogatással. Ez pozitív hatást fejtene ki a településkép javulására is.
- A XXI. század igényeinek megfelelő szolgáltatások helyben biztosítása (például bankautomata telepítése, csomagpont létesítése)

Település kép javítása:

- Utca szintű rendezési tervek kialakítása az adottságok és a Település Arculati Kézikönyv figyelembe vételével.
- Meglevő utak felújítása, karbantartása. (Sport és Szabadság u. közötti egyirányú utca)
- Meglevő járdák felújítása: Béke u., Fő u., Kossuth u., Badacsonyi u., Dózsa u., Petőfi u., Táncsics u., Szabadság u.
- Meglevő emlékművek felújítása, beköszöntő táblák karbantartása
- Településen átmenő országos közutak felújításának szorgalmazása (8135 – Dózsa, Táncsics utcák; 8127 – Sport, Kocsi utcák)
- Mezőgazdasági vállalkozók önkéntes befizetéseiből közös megállapodást követő külterületi út felújítása, vízelvezetéssel együtt.
- Közvilágítási lámpák korszerűsítése

Kikapcsolódási lehetőségek színvonalának emelése, bővítése:

Közművelődésért felelős személy alkalmazása: Felelősségi körei: Kultúrház, IKSZT, Tájház gazdaságos működtetése. Községi rendezvénynaptárban meghatározott programok szervezési feladatai a köznevelési intézményekkel, civil szervezetekkel együtt. Közösség építő programok szervezése igényfelmérést követően

Az önkormányzati feladatok ellátásához szükséges pénzeszközöket részben a központi költségvetés biztosítja, de a helyi gazdaságból származó bevételek nélkül az intézményeink feladatellátásában minőségi romlás következne be.

Településünk számára fontos, hogy az itt működő vállalkozások helyben maradjanak, így a vállalkozások adóterhein a 2025-2029-ig tartó ciklusban nem kívánunk növelni, új adókat nem tervezünk bevezetni a meglévők mellé.

A vállalkozások számára esetenként előnyös lehet az önkormányzat részvétele közös programokban, pályázatokban. Kedvező pályázati lehetőség esetén kétoldalú pályázatok beadásának lehetőségét is vizsgálni kell.

Amennyiben lesz, akkor részt kell venni a közmunka-program pályázatain, az igényelt munkaerőnek (amennyiben lesz) éves szinten feladattervet kell kidolgozni a hatékonyság javításának érdekében. A mostani rendszer alapján a rövid és hosszú távú foglalkoztatást figyelemmel kell kísérni, és a lehetőségekhez mérten minél nagyobb számú embert bevonni.

Fő területek, ahol a közmunkát igénybe tudnánk venni:

- az intézményekben munkaerő bővítés (pl. takarítás),
- közterületek karbantartása, szemétszedés,
- parkosítás, virágosítás, növényzet ritkítása,
- belvíz-, csapadékvíz elvezetésére szolgáló árkok karbantartása,
- helyi utak karbantartása

Kommunikáció

Dadnak 2006 óta van honlapja. A település honlapján helyet kell biztosítani a képviselő-testület működésével kapcsolatos közérdekű adatoknak, turisztikai kiadványoknak, helyi civil szervezeteknek, a településen megrendezésre kerülő programoknak.

A jelenlegi honlap szerkesztő felülete azonban ma már nem korszerű, a feltöltés, valamint a felhasználó oldali keresés nehézkes, ennél fogva a honlap megújítása szükséges.

A korábban kihelyezett hirdetőtáblákat karbantartjuk, rajtuk folyamatos frissítéssel látjuk el a rendezvények, események, közérdekű információk megosztását.

Közös önkormányzati hivatal

Dad község Kömlőd községgel tart fent közös hivatalt. Az utóbbi években jelentéktelen mértékű fluktuációval nagyobb fennakadás nélkül látja el a hivatal a két településen a feladatokat.

A dolgozók bérének megfelelő szinten tartására törekedni kell, a jó és szakképzett munkaerő megőrzése fontos feladat napjaink közigazgatásában.

Az utánpótlás felkutatása, az utánpótlás nevelés a következő időszak nagy feladata lesz.

Oktatási, nevelési intézmények

Önkormányzatunkhoz tartozó egyetlen, önálló köznevelési intézmény a Dadi Nefelejcs Óvoda és Mini Bölcsőde, amely 2 csoporttal és 1 mini bölcsődével működik. A 2025-29-es időszakban, a demográfiai adatok tükrében nem lesznek finanszírozást is nehezítő igen kis létszámú csoportok.

Vizsgálni kell annak lehetőségét, hogy milyen módon valósítható meg az óvoda és mini bölcsőde egy új helyen történő kialakítása. Praktikusabb lenne az azonos, vagy hasonló feladatot ellátó intézmény önálló épületben történő elhelyezése. A helyben történő fejlesztés, vagy testnevelés (tornaszoba) megvalósítható lenne.

Ezáltal a jelenlegi főzőkonyha és étkező adottságai és javulnának, a jelenlegi étkező – korlátozott befogadóképessége okán - nehezen tudja kielégíteni az igényeket.

Az általános iskola fenntartása és működtetése 2007 óta nem az önkormányzat feladata, de az épület Dad Község Önkormányzatának tulajdona. Itt tulajdonosi kötelezettségünk van.

Közbiztonság

Településünk közterületein található értékek, valamint a lakosság biztonságérzetének megtartása érdekében is fontos a közbiztonság érdekében támogatnunk és erősítenünk a Dadon tevékenkedő helyi polgárőrséget. Pályázati lehetőségek függvényében szorgalmazni kell a meglévő térfigyelő kamerarendszer bővítését, működtetéséről gondoskodunk kell.

Elismerések, díjak

Az előző ciklusban 1 díjat alapított a képviselő-testület. Ezen helyi díjnak az évenkénti, illetve eseti kiosztását a megszokott színvonalon és minőségben folytatni kell.

Záró gondolatok

Dadon a települési életminőség javítása nem kizárólagos önkormányzati jog, de nem is egyedül az önkormányzat feladata és kötelessége. Önkormányzatunk alapvető célja az, hogy a községi infrastruktúra további fejlesztésével, a közszolgáltatások színvonalának emelésével javítsa a település polgárainak életminőségét. Ebben a törekvésében az önkormányzat számít a község minden polgárára, a civil szervezeteknek, az itt működő vállalkozásoknak, az itt érdekelt közszolgáltatóknak, az állami és önkormányzati intézmények minden munkatársának aktív részvételére és konstruktív együttműködésére. Az önkormányzatunk törekszik arra, hogy a különböző erőforrásokat, településünket előre vivő tevékenységeket a lehető legnagyobb mértékben összehangolja, közös cél érdekében összekovácsolja, majd egybetartsa minden itt élő és tevékenykedő ember közös java érdekében. A képviselő-testület tagjai ebben a munkában felelősségteljes tevékenységet fejtenek ki.

Dad, 2025. március 24.

Gombos István
polgármester

